

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครราชสีมา

2.1 ประวัติศาสตร์ความเป็นมาด้านการปกครอง

เมืองนครราชสีมา เป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในอาณาจักรไทย แต่เดิม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในท้องที่อำเภอสูงเนิน ห่างจากตัวเมืองปัจจุบันประมาณ 31 กิโลเมตร คือเมือง “โคราช” หรือ “โคราชะ” กับเมือง “เสมา” ทั้งสองเมืองดังกล่าว เคยเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยขอมแต่ปัจจุบันเป็นเมืองร้าง ตั้งอยู่ริมฝั่งลำตะคอง

สมัยกรุงศรีอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199 – 2231) โปรดให้สร้างเมืองสำคัญที่อยู่ชายแดนให้มีป้อมปราการ จึงให้ย้ายเมืองที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน มาสร้างเป็นเมืองมีป้อมปราการและคูน้ำล้อมรอบขึ้นใหม่ที่ซึ่งอยู่ในปัจจุบัน แล้วเอานามเมืองใหม่ทั้งสอง คือเมืองเสมา กับเมืองโคราชะ มาผูกเป็นนามเมืองใหม่ เรียกว่าเมืองนครราชสีมา แต่คนทั่วไปเรียกว่าเมืองโคราช เมืองนี้กำแพง ก่อด้วยอิฐ มีใบเสมาเรียงรายตลอด มีป้อมกำแพงเมือง 15 ป้อม 4 ประตู สร้างด้วยศิลาแลง มีชื่อดังต่อไปนี้

ทางทิศเหนือ	ชื่อประตูพลแสน	นัยหนึ่งเรียกประตูน้ำ
ทางทิศใต้	ชื่อประตูชัยณรงค์	นัยหนึ่งเรียกประตูผี
ทางทิศตะวันออก	ชื่อประตูพลล้าน	นัยหนึ่งเรียกประตูตะวันออก
ทางทิศตะวันตก	ชื่อประตูชุมพล	

ประตูเมืองทั้ง 4 แห่งนี้มีหอรักษาการอยู่ข้างบนทำเป็นรูปเรือ (คฤหาสน์) หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผา มีข้อฟ้าใบระกาเหมือนกันทุกแห่ง

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ทรงจัดการปกครองหัวเมืองทางแผ่นดินสูงตอนริมแม่น้ำโขง เป็นประเทศราช 3 เมือง คือ เมืองเวียงจันทน์ เมืองนครพนม และเมืองนครจำปาศักดิ์ ให้เมืองนครราชสีมา ปกครองเมืองกรมการป่าดง และเมืองคอน ที่ไม่ขึ้นต่อประเทศราช ทั้ง 3 และกำกับตรวจตราเมืองประเทศราชเหล่านั้นด้วย แล้วยกฐานะเมืองนครราชสีมาเป็นเมืองเอก ผู้สำเร็จราชการมียศเป็นเจ้าพระยา เจ้าพระยาเมืองนครราชสีมาคนแรกชื่อเดิม คือ ปิ่น ฅ ราชสีมา และในรัชกาลนี้เมืองนครราชสีมา ได้นำช้างเผือก 2 เชือก ที่คล้องได้ในเขตอำเภอภูเขียว ขึ้นน้อมเกล้าถวาย และได้โปรดเกล้าฯ ให้ขึ้นระวางเป็นพระอินทร์ไอยรา และพระเทพกษัตริย์ช้างเผือก เมื่อส่งเข้าเมืองยังคงเก็บรักษาไว้ในศาลเจ้าพ่อช้างเผือกอยุธยาถนนมิตรภาพตรงข้ามโรงเรียนสุรนารีวิทยา

ในสมัยรัชกาลที่ 4 เมืองนครราชสีมา มีความเจริญมากขึ้น เป็นศูนย์กลางค้าขายของหัวเมืองทางตะวันออก เพราะมีสินค้าที่พ่อค้าต้องการมาก เช่น หนังสัตว์ เขาสัตว์ นอแรด งา ไหม พวกพ่อค้าเดินทางมาซื้อสินค้าเหล่านี้แล้วส่งไปจำหน่ายที่กรุงเทพฯ และนำสินค้าจากกรุงเทพฯ มา

จำหน่ายในหัวเมืองทางตะวันออก โดยตลาดกลางอยู่ที่เมืองนครราชสีมา และในปี พ.ศ. 2434 (ร.ศ. 110) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้โปรดให้รวบรวมหัวเมืองในเขตที่ราบสูงเป็น 3 มณฑล คือ

1. มณฑลลาวพวน	มีเมืองหนองคาย	เป็นที่ว่าการมณฑล
2. เมืองลาวกาว	มีเมืองนครจำปาศักดิ์	เป็นที่ว่าการมณฑล
3. เมืองลาวกลาง	มีเมืองนครราชสีมา	เป็นที่ว่าการมณฑล

ต่อมาเมื่อได้จัดหัวเมืองเป็นมณฑลเทศาภิบาลทั่วทั้งพระราชอาณาเขตให้เปลี่ยนนามมณฑลทั้ง 3 เลียใหม่ คือ มณฑลลาวพวน เป็นมณฑลอุดร มณฑลลาวกาว เป็นมณฑลร้อยเอ็ด มณฑลลาวกลางเป็นมณฑลนครราชสีมา

ในสมัยรัชกาลที่ 7 พ.ศ. 2475 หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยแล้วได้ยกเลิกการจัดหัวเมืองมณฑลเทศาภิบาล และจัดใหม่เป็นภาคมณฑลนครราชสีมา เป็นภาคที่ 8 มีหัวเมือง อยู่ในความปกครอง จังหวัด คือจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งที่ว่าการอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2476 ได้เกิดกบฏบวรเดช โดยมีพลเอกพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าบวรเดช อดีตเสนาบดีกระทรวงกลาโหมเป็นหัวหน้า ทำการยึดเมืองนครราชสีมาเป็นกองบัญชาการเพื่อรวบรวมกำลังพล ในการที่จะเข้ายึดพระนคร เพื่อบังคับให้คณะรัฐบาลของ พลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา ลาออก

ในการก่อกบฏครั้งนี้ ข้าราชการในเมืองนครราชสีมาส่วนหนึ่งถูกควบคุมตัวไว้ ส่วนประชาชนถูกหลอกลวงว่าได้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นในพระนคร ทหารจึงจำเป็นต้องไประงับเหตุการณ์ ต่อเมื่อได้ทราบแถลงการณ์ของรัฐบาล จึงเข้าใจว่าการกระทำของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบวรเดชเป็นกบฏ ดังนั้น ข้าราชการที่ถูกควบคุมขัง จึงพยายามหลบหนีเอาตัวรอดไปอยู่เมืองไซ่ง่อน ในวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2476

รัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จเยี่ยมพสกนิกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งแรก และได้ประทับแรมที่ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. 2498 และได้เสด็จพระราชดำเนินมาเยี่ยมพสกนิกรชาวเมืองนครราชสีมาอีกหลายครั้ง เช่น เสด็จทอดพระเนตรการเรียนการสอนหลักสูตรมัธยมแบบประสม ที่โรงเรียนสุนทรวิจิตรวิทยา เสด็จฯ ทำพิธีเปิดอาคาร โรงเรียนบุญวัฒนา เป็นต้น ยังความปลาบปลื้มในพระมหากรุณาธิคุณแก่ชาวนครราชสีมาเป็นล้นพ้น

2.2 ข้อมูลสภาพทั่วไป

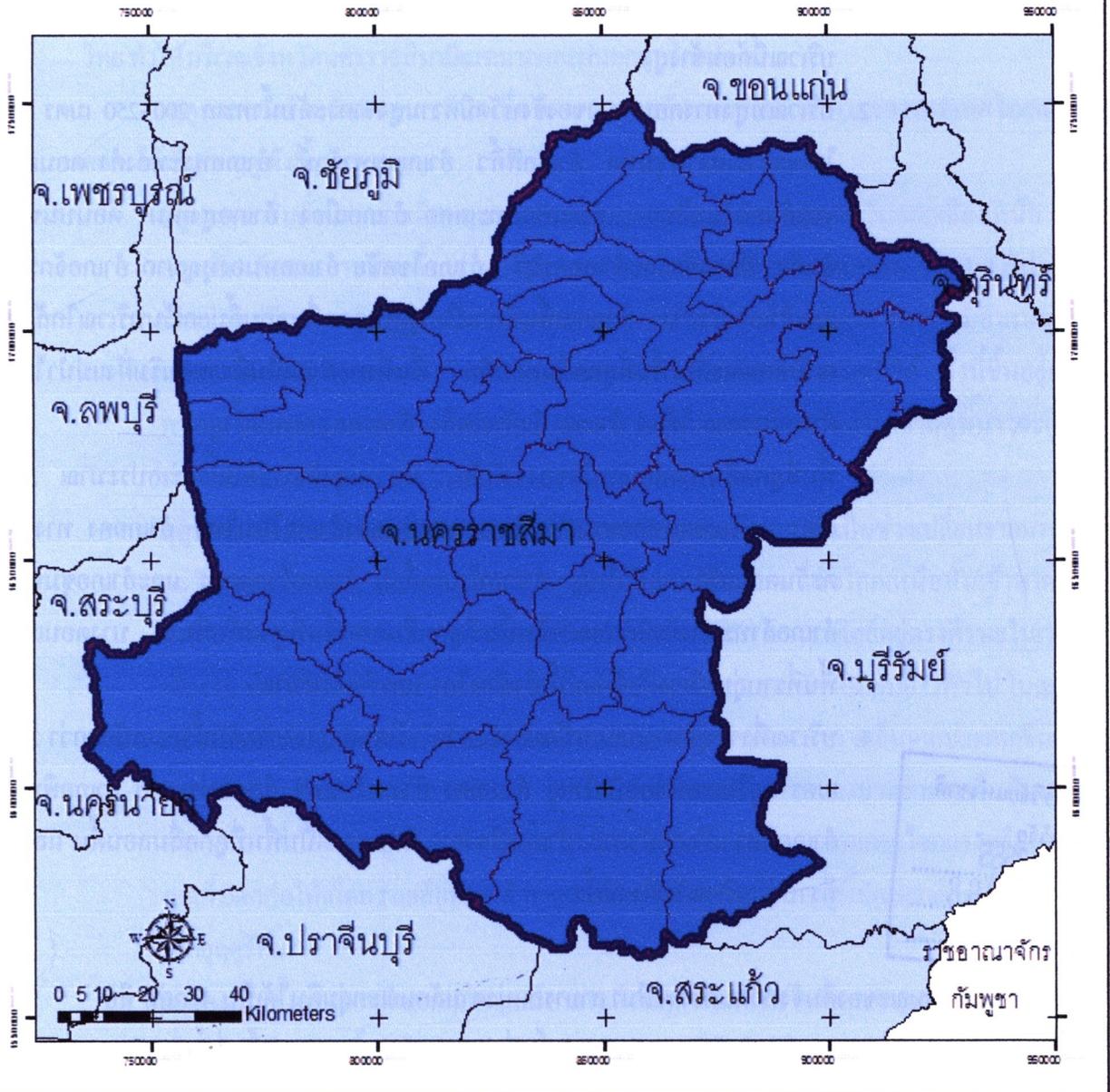
2.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบนที่ราบสูงโคราชระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 - 16 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 - 103 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล

ประมาณ 150 - 300 เมตร ที่ตั้งของจังหวัดห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 255 กิโลเมตร และ
โดยทางรถไฟ 264 กิโลเมตร มีพื้นที่ 20,493.96 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,808,728 ไร่ คิดเป็น
ร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ ขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี นครนายก และจังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี ชัยภูมิ และลพบุรี

แผนที่จังหวัดนครราชสีมา

รูปที่ 2.1 แสดงแผนที่จังหวัดนครราชสีมา และอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ

ที่มากระทรวงพลังงาน. <http://www.thaienergydata.in.th>

2.2.2 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัด มีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 บริเวณ คือ

1. บริเวณเทือกเขาและที่สูงทางตอนใต้ของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล มากกว่า 250 เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง อำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอครบุรี และอำเภอเสิงสาง เทือกเขานี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำธารหลายสายที่ไหลไปทางตะวันออกของภาค ได้แก่ แม่น้ำมูล ลำตะของ ลำพระเพลิง และลำปลายมาศ พื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึกและลูกคลื่นลอนตื้น ตอนล่างของหุบเขามีความลาดชันค่อนข้างมาก ทำให้มีการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ในบริเวณนี้ค่อนข้างสูง
2. บริเวณที่สูงทางตอนกลางของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 200-250 เมตร อยู่ในเขตอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ ตอนล่างของอำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมือง อำเภอสูงเนิน ตอนบนของอำเภอ ปักธงชัยและอำเภอครบุรี อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเสิงสาง ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้นยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำตะของ ลำพระเพลิง ลำตะคองและแม่น้ำมูล
3. พื้นที่ลูกคลื่นทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอขามสะแกแสง ตอนบนของอำเภอโนนไทย อำเภอดง ทางทิศตะวันตกของอำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอห้วยแถลง และอำเภอชุมพวง อำเภอลำทะเมนชัยมีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกร และลำปลายมาศ
4. บริเวณที่ราบลุ่มทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลน้อยกว่า 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอบัวใหญ่ อำเภอดง อำเภอโนนสูง อำเภอประทาย อำเภอพิมาย อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย อำเภอเมืองยาง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ

ส่วนลักษณะของดินจังหวัดนครราชสีมา สามารถแบ่งตามลักษณะกลุ่มดินได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

- กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 55 ของพื้นที่ทั้งหมด
- กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งหมด
- พื้นที่ภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด
- กลุ่มดินคละ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ทั้งหมด

2.2.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีนพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากแหล่งกำเนิดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมาประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง โดยทั่วไป ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (เริ่มตั้งแต่กลางเดือน พฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้ บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งพัดออกจากศูนย์กลางเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้และเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตร พัดพาเอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมามีเมฆมากและฝนตกชุกโดยทั่วไป

ฤดูกาลของจังหวัดนครราชสีมา เมื่อพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทยแบ่งออก ได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

- **ฤดูหนาว** เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ ปกคลุมจังหวัดนครราชสีมาตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ในช่วงกลางเดือนตุลาคม ราว 1-2 สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวน ไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง ในบางปีฤดูหนาวอาจเริ่มต้นช้ากว่ากำหนดนี้ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยถ้าแผ่มาช้าฤดูหนาวจะเริ่มประมาณปลายเดือนตุลาคมเป็นต้นไป
- **ฤดูร้อน** เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และเป็นระยะที่ขั้วโลกเหนือหันเข้าหาดวงอาทิตย์ โดยเฉพาะเดือนเมษายนบริเวณจังหวัดนครราชสีมา ดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะในเวลาเที่ยงวัน ทำให้ได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์เต็มที่ สภาวะอากาศจึงร้อนอบอ้าวทั่วไป ในฤดูนี้ แม้ว่าโดยทั่วไปจะมีอากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนแผ่ลงมาปกคลุมถึงประเทศไทยตอนบน ทำให้เกิดการปะทะกันของมวลอากาศเย็นกับมวลอากาศร้อนที่ปกคลุมอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งก่อให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงหรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายได้ พายุฝนฟ้าคะนองที่เกิดขึ้นในฤดูนี้มักเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “พายุฤดูร้อน”
- **ฤดูฝน** เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้นจากมหาสมุทรอินเดีย พัดปกคลุมประเทศไทย และร่องความกดอากาศต่ำ (ร่องฝน) ที่พาดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบน ทำให้จังหวัดนครราชสีมา มีฝนตกชุกทั่วไป และประมาณปลายเดือนมิถุนายนร่องความกดอากาศต่ำ (ร่องฝน) จะพาดผ่านบริเวณประเทศจีนตอนใต้ ทำให้ฝนลดลงระยะหนึ่ง

และเรียกว่าเป็นช่วงฝนทิ้ง ซึ่งอาจนานประมาณ 1-2 สัปดาห์ หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคม ปกติร่องความกดอากาศ (ร่องฝน) จะเลื่อนกลับลงมาทางใต้พาดผ่านบริเวณจังหวัดนครราชสีมาอีกครั้งหนึ่ง ทำให้มีฝนตกชุกต่อเนื่องอีก จนกระทั่งมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเข้ามาปกคลุมประเทศไทยแทนที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ประมาณกลางเดือนตุลาคม ประเทศไทยตอนบนจะเริ่มมีอากาศเย็นและฝนลดลง

ข้อมูลภูมิอากาศ ปี 2552

1. อุณหภูมิ สูงสุด 32.73° c เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2552
 ต่ำสุด 17.66° c เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2552
 เฉลี่ยตลอดปี 27.53° c
2. ปริมาณน้ำฝน รวมทั้งปี 1,212.5 มิลลิเมตร
 จำนวนวันที่ฝนตกตลอดปี 103 วัน
 ปริมาณฝนสูงสุด 77.8 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2552

ที่มา : สำนักงานอุตุนิยมหาวิทยาลัยจังหวัดนครราชสีมา

2.2.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

- ก. **ป่าไม้** จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ป่าทั้งหมด 4,988,572.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.95 ของพื้นที่จังหวัด ปัจจุบันมีสภาพป่าที่สมบูรณ์ประมาณ 1,968,075 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.37 ของพื้นที่จังหวัด
- ข. **ดิน** จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ดินเค็มมากที่สุดและรุนแรงที่สุด โดยมีพื้นที่ดินเค็มทั้งหมด 12.8 ล้านไร่ เป็นพื้นที่เค็มมากทำการเพาะปลูกไม่ได้ 0.48 ล้านไร่ พื้นที่ดินเค็มน้อย-ปานกลางใช้ปลูกข้าว 2 ล้านไร่ และพื้นที่รับน้ำที่มีศักยภาพทำให้เกิดการแพร่ดินเค็มอีก 2.1 ล้านไร่
- ค. **แหล่งน้ำ** แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมา มี 9 กลุ่มน้ำ โดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 20,905 ตารางกิโลเมตร อำเภอที่ได้รับน้ำจากกลุ่มน้ำได้แก่ อำเภอชุมพวง พิมาย ห้วยแถลง จักราช โนนสูง เมือง เสิงสาง ครบุรี โชกชัย ปักธงชัย สูงเนิน ปากช่อง ขามทะเลสอ สีคิ้ว โนนไทย ประทาย โนนแดง บัวใหญ่ ขามสะแกแสง คง แก้งสนามนาง บ้านเหลื่อม หนองบุญมาก รวม 23 อำเภอ มีรายละเอียดกลุ่มน้ำต่างๆ ดังนี้
 - **ลุ่มน้ำมูล** ต้นกำเนิดเกิดจากเขาวง และเขาละมั่ง ของเทือกเขาสັນกำแพงในเขตอำเภอปักธงชัย ไหลจากทิศใต้ขึ้นไปทางทิศเหนือ ผ่านท้องที่อำเภอปักธงชัย จักราชวกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือผ่านอำเภอโนนสูง พิมาย ชุมพวง ลำน้ำสายหลัก คือแม่น้ำมูล มีน้ำไหลตลอดปีและค่อนข้างมากในฤดูฝน ประชากรตามริมฝั่งลุ่มน้ำมูล

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและทำไร่ นอกจากนี้ลุ่มน้ำมูลยังมีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ คือ โครงการเขื่อนพิมาย สร้างกั้นลำน้ำที่อำเภอพิมายรวมทั้งฝายหินทิ้ง และโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อนำน้ำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

- **ลุ่มน้ำลำมาศตอนปลาย** มีลำน้ำสายหลักคือลำมาศ ซึ่งมีต้นน้ำอยู่ในอำเภอเสิงสาง คือ ลุ่มน้ำมาศตอนต้น ไหลผ่านอำเภอลำปลายมาศจังหวัดบุรีรัมย์ แล้วไหลเข้าสู่จังหวัดนครราชสีมาเป็น ลุ่มน้ำลำมาศตอนปลาย โดยไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่ตอนเหนือของอำเภอชุมพวงประชากรส่วนใหญ่ตามริมฝั่งลำน้ำ ประกอบอาชีพทำนา และทำไร่เป็นส่วนใหญ่มีน้ำไหลตลอดปี แต่ฤดูแล้งจะมีปริมาณน้ำน้อยจนไม่สามารถนำมาใช้ในการเกษตรได้
- **ลุ่มน้ำลำมาศตอนต้น** มีลำน้ำสายหลักคือลำมาศ ซึ่งเกิดจากลำห้วยเพือก ลำห้วยโทน และห้วยอื่น ๆ ไหลมารวมกันแล้วไหลเข้าสู่อำเภอนางรองจังหวัดบุรีรัมย์ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ของอำเภอครบุรี และเสิงสาง น้ำไหลลงสู่ที่ต่ำอย่างรวดเร็วในฤดูฝน ทำให้ดินดูดซับน้ำได้น้อย เกิดการชะล้างหน้าดินสูง ทำให้ลำน้ำตื้นเขินเร็วและไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ มีโครงการชลประทานเขื่อนลำปลายมาศอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ แต่ประชากรส่วนใหญ่ที่ได้รับประโยชน์อยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ นอกจากนี้ยังมีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กอีกหลายแห่ง
- **ลุ่มน้ำลำจักราช** มีลำน้ำสายหลักคือลำจักราช ซึ่งเกิดจากห้วยสาระเพ็ชร และห้วยจักราชในอำเภอหนองบุญมาก แล้วไหลสู่แม่น้ำมูลในอำเภอพิมาย มีน้ำไหลเฉพาะช่วงฤดูฝน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและทำไร่ ลำห้วยตอนต้นมีความลาดชันมาก ราษฎรสร้างฝายเป็นช่วง ๆ ค่อนข้างมากบริเวณลุ่มน้ำมีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดเล็ก
- **ลุ่มน้ำลำมูลบน – ลำพระเพลิง** มีลำน้ำสายหลักคือ ลำพระเพลิง ลำมูลบน ลำแะ และลำน้ำมูล มีความยาวประมาณ 224 กิโลเมตร ซึ่งไหลไปบรรจบกับลำตะคองที่อำเภอจักราช ประชากรตามลุ่มน้ำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและทำไร่ ต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอปักธงชัยและครบุรี มีปริมาณน้ำค่อนข้างมากและไหลตลอดปี ลุ่มน้ำนี้มีเขื่อนขนาดใหญ่ 3 แห่ง คือ เขื่อนลำมูลบน เขื่อนลำแะ และเขื่อนลำพระเพลิง นอกจากนี้ยังมีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กอีกหลายแห่ง
- **ลุ่มน้ำลำตะคอง** ต้นกำเนิดเกิดจากเทือกเขาสันทาแพง ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีลำน้ำ สายหลักคือลำตะคอง มีความยาวประมาณ 175 กิโลเมตร ไหลขึ้นไปทางเหนือผ่านอำเภอปากช่อง และวกไปทางตะวันออกผ่านอำเภอสีคิ้ว สูงเนิน เมือง ไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่ตำบลท่าช้างอำเภอเฉลิมพระเกียรติประชากรตามบริเวณลุ่มน้ำส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ และปลูกไม้ผล นอกจากนั้นยังมีการเลี้ยงสัตว์ด้วย

- **ลุ่มน้ำลำเชียงไกร** ต้นกำเนิดเกิดจากภูเขาในเขตอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ มีลำน้ำสายหลัก คือ ลำเชียงไกร มีความยาวประมาณ 145 กิโลเมตร ซึ่งมีต้นน้ำอยู่ในอำเภอด่านขุนทดและไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่อำเภอโนนสูงมีน้ำตลอดปีและค่อนข้างมากในช่วงฤดูฝน นอกจากนี้ยังมีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดเล็ก ฝายน้ำล้นและบ่อบาดาลอีกหลายแห่งประชากรส่วนใหญ่ตามลุ่มน้ำประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์
 - **ลุ่มน้ำลำสะเทต** ต้นน้ำอยู่ที่ห้วยปราสาทในเขตอำเภอลอง มีลำน้ำสายหลัก คือ ลำสะเทต มีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร มีต้นน้ำอยู่ที่อำเภอขามสะแกแสง และอำเภอลอง มีปริมาณน้ำตลอดปีและค่อนข้างมากในช่วงฤดูฝน และมีฝายน้ำล้นขนาดกลาง ขนาดเล็กกั้นลำน้ำอีกหลายแห่งประชากรส่วนใหญ่ในลุ่มน้ำประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ปลูกไม้ผลและเลี้ยงสัตว์
 - **ลุ่มน้ำชี** มีลำน้ำสายหลักคือลุ่มน้ำชี มีความยาวประมาณ 38 กิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปี และมีปริมาณน้ำค่อนข้างมากในฤดูฝน โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจากแม่น้ำชีของการพลังงานแห่งชาติ ในพื้นที่อำเภอแก้งสนามนาง และแหล่งน้ำขนาดเล็กอีกหลายแห่ง ประชากรส่วนใหญ่ใน ลุ่มน้ำประกอบอาชีพทำนา
- ง. **แหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่** ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ 5 แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำลำตะคอง, อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง, อ่างเก็บน้ำมูลบน, อ่างเก็บน้ำลำแพระ, อ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ และเขื่อนระบายน้ำทุ่งสัมฤทธิ์ โดยมีความจุ 992.69 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 589,499 ไร่

2.3 การบริหารการปกครอง

จังหวัดนครราชสีมา มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. การบริหารราชการส่วนกลาง มีส่วนราชการสังกัดส่วนกลางตั้งหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดอยู่ประมาณ 196 หน่วย (รวมทั้งหน่วยงานอิสระ 26 หน่วย รัฐวิสาหกิจ 27 หน่วย)
2. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด 30 หน่วย ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมาแบ่งการปกครองออกเป็น 32 อำเภอ 287 ตำบล 3,743 หมู่บ้าน โดยการแบ่งเขตการปกครองระดับอำเภอประกอบด้วย
 1. อำเภอเมืองนครราชสีมา
 2. อำเภอสีคิ้ว
 3. อำเภอขามสะแกแสง
 4. อำเภอสูงเนิน
 5. อำเภอลอง
 6. อำเภอห้วยแถลง
 7. อำเภอครบุรี
 8. อำเภอเสิงสาง

9. อำเภอจักราช	21. อำเภอโนนสูง
10. อำเภอบ้านเหลื่อม	22. อำเภอเทพารักษ์
11. อำเภอชุมพวง	23. อำเภอบัวใหญ่
12. อำเภอหนองบุญมาก	24. อำเภอเมืองยาง
13. อำเภอโชคชัย	25. อำเภอประทาย
14. อำเภอแก้งสนามนาง	26. อำเภอลำทะเมนชัย
15. อำเภอด่านขุนทด	27. อำเภอปักธงชัย
16. อำเภอโนนแดง	28. อำเภอพระทองคำ
17. อำเภอขามทะเลสอ	29. อำเภอปากช่อง
18. อำเภอวังน้ำเขียว	30. อำเภอบัวลาย
19. อำเภอโนนไทย	31. อำเภอพิมาย
20. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	32. อำเภอสีดา

2.4 โครงสร้างประชากรและการจ้างงาน

2.4.1 โครงสร้างประชากร

ประชากร จังหวัดนครราชสีมาปี 2552 มีจำนวนประชากรของจังหวัดทั้งสิ้น 2,571,292 คน เป็นชาย 1,272,264 คน เป็นหญิง 1,299,028 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมือง 435,699 คน อำเภอปากช่อง 185,620 คน และอำเภอพิมาย 129,899 คน ตามลำดับ

จากการที่จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่กว้างขวาง ลักษณะภูมิประเทศก็แตกต่างกัน ประกอบกับการอพยพของราษฎรในจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาหากินเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ประชากรมีภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกัน แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กลุ่มสังคมเก่า หรือกลุ่มคนไทยโคราช ภาษาที่ใช้คือ ภาษาโคราช
2. กลุ่มสังคมใหม่ เป็นกลุ่มที่เข้ามาอยู่ใหม่ ภาษาใช้ก็สุดแต่มาจากที่ใด
3. กลุ่มคนไทยอีสานมีลักษณะสังคมไทยกึ่งลาว ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาลาว

ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลจำนวนประชากรจากการจดทะเบียนแยกรายอำเภอ พ.ศ. 2552

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม
เมืองนครราชสีมา	212,956	222,743	435,699
ปากช่อง	92,395	93,255	185,620
พิมาย	64,066	65,833	129,899
โนนสูง	61,979	64,486	126,464
ด่านขุนทด	62,763	63,694	126,457
สีคิ้ว	60,697	61,370	122,067
ปักธงชัย	56,654	59,060	115,714
ครบุรี	46,417	47,391	93,808
บัวใหญ่	41,708	41,931	83,639
ชุมพวง	40,975	41,118	82,093
คง	40,099	41,101	81,200
สูงเนิน	38,855	40,675	79,530
โชคชัย	38,272	40,177	78,449
ประทาย	38,865	38,915	77,780
ห้วยแถลง	37,691	37,117	74,808
โนนไทย	35,647	36,731	72,378
จักราช	34,778	35,016	69,794
เสิงสาง	34,343	34,044	68,387
หนองบุญมาก	29,747	29,737	59,484
ขามสะแกแสง	21,478	21,692	43,170
พระทองคำ	20,996	21,205	42,201
วังน้ำเขียว	20,790	20,846	41,636
แก้งสนามนาง	18,612	18,840	37,452
เฉลิมพระเกียรติ	17,187	17,729	34,916
ลำทะเมนชัย	16,111	16,034	32,145
ขามทะเลสอ	14,307	14,335	28,642
เมืองยาง	14,191	13,980	28,171
โนนแดง	12,529	12,939	25,468
บัวลาย	12,264	12,445	24,709
สีดา	12,175	12,159	24,334
เทพารักษ์	12,028	11,670	23,698
บ้านเหลื่อม	10,689	10,791	21,480
รวม	1,272,264	1,299,028	2,571,292

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา

2.4.2 ด้านแรงงาน

จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน ในปี 2552 จำนวน 1,552,912 คน คิดเป็นร้อยละ 60.39 ของประชากรทั้งหมด และจำนวนผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานนั้น เป็นผู้มีงานทำ จำนวน 1,520,810 คน เป็นร้อยละ 97.93 ของผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน เป็นผู้ว่างงาน 15,218 คน คิดเป็นร้อยละ 0.98 ของผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน และเป็นผู้ที่รอฤดูกาล 16,884 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09 ของผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ วันละ 173.- บาท

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามสถานภาพแรงงานและเพศ พ.ศ.2552

สถานภาพแรงงาน	2552		
	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	2,804,156	1,383,778	1,420,378
กำลังแรงงานรวม	1,552,912	845,039	707,873
1. กำลังแรงงานปัจจุบัน	1,536,028	840,600	695,428
1.1 ผู้มีงานทำ	1,520,810	830,103	690,707
1.2 ผู้ว่างงาน	15,218	10,497	4,721
2. กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	16,884	4,439	12,445
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	619,845	214,467	405,378
1. ทำงานบ้าน	176,718	7,836	168,882
2. เรียนหนังสือ	161,492	82,293	79,199
3. อื่น ๆ	281,635	124,338	157,297
ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี	631,399	324,272	307,127

ที่มา : ตารางสถิติ โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2552 ระดับจังหวัด สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.5 ข้อมูลด้านสังคม

1. การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา แบ่งเขตพื้นที่การศึกษารวม 7 เขตพื้นที่การศึกษา การจัดการศึกษามีทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกเขตโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,583 แห่ง ในปีการศึกษา 2552 มีจำนวนนักเรียนเขต 1-7 จำนวน 376,328 คน
2. ศาสนา จังหวัดนครราชสีมา มีพุทธศาสนิกชน 2,530,031 คน วัดพระอารามหลวง 5 แห่ง วัดที่มีวิสุคามสีมา 935 แห่ง สำนักสงฆ์ 870 แห่ง ที่พักสงฆ์ 798 แห่ง วัดร้าง 72 แห่ง พระภิกษุ 13,872 รูป สามเณร 1,935 รูป
3. สาธารณสุข ในปี 2552 จังหวัดนครราชสีมา มีสถานพยาบาลแผนปัจจุบันที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนทั้งสิ้น 42 แห่ง เป็นโรงพยาบาลภาครัฐสังกัดสาธารณสุข 30 แห่ง เป็นระดับโรงพยาบาลศูนย์ขนาด 1105 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 27 แห่ง

จำนวน 1,440 เตียง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 1 แห่ง และโรงพยาบาลจิตเวช 1 แห่ง สังกัดกลาโหม 2 แห่ง จำนวน 430 เตียง และเอกชน 10 แห่ง จำนวน 809 เตียง ศูนย์สุขภาพชุมชน 384 แห่ง

2.6 ข้อมูลด้าน การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมในจังหวัดนครราชสีมา สะดวกสบายทั้งทางรถยนต์และรถไฟ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการคมนาคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นจังหวัดที่เป็นประตูสู่ภาคอีสานรวมถึงการเดินทางโดยเครื่องบินที่ใช้เวลาเพียง 45 นาที สำหรับผู้ที่ต้องการความรวดเร็วในการเดินทาง

1. ทางรถยนต์

การเดินทางจากกรุงเทพมหานคร ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2 ที่จังหวัดสระบุรี ตรงไปจนถึงจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางประมาณ 255 กิโลเมตร หรือจะเลือกเส้นทางสาย ทางหลวงหมายเลข 304 (ถนนสาย นครราชสีมา - ปักธงชัย) จากกรุงเทพมหานคร ผ่านมีนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอนวม สารคาม อำเภอบินทร์บุรี อ.วังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย เข้าสู่ตัวเมืองจังหวัด นครราชสีมา ระยะทางประมาณ 273 กิโลเมตร

สำหรับการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง มีความสะดวกสบาย เนื่องจากมีรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ ป.1 และ ป.2 และรถโดยสารประจำทางธรรมดา ออกเดินทางตลอด 24 ชั่วโมง ผู้โดยสารผู้โดยสารจากกรุงเทพมหานครสามารถขึ้นรถได้ที่สถานีขนส่งสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (หมอชิต 2) ถนนกำแพงเพชร 2 และสำหรับผู้โดยสาร จากจังหวัดนครราชสีมาสามารถขึ้นรถได้ที่สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครราชสีมา แห่งที่ 1 ถนนบูรินทร์ และสถานีขนส่งผู้โดยสาร แห่งที่ 2 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอ เมืองนครราชสีมา

2. ทางรถไฟ

จังหวัดนครราชสีมา มีเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่าน 2 สาย คือ

- เส้นทางกรุงเทพมหานคร - จังหวัดอุบลราชธานี
- เส้นทางกรุงเทพมหานคร - จังหวัดหนองคาย

รถไฟทั้งสองสายจะแยกกันที่ชุมทางถนนจิระ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา นอกจากนี้ยังมีรถไฟอีกสายหนึ่ง ซึ่งแยกที่ชุมทางแก่งคอย คือ สายอำเภอ แก่งคอย จังหวัดสระบุรี - อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ในเขตจังหวัดนครราชสีมา มีสถานีรถไฟ รวม 38 สถานี และ 2 ชุมทาง รวม 40 สถานี สถานีหลักในการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า คือ สถานีนครราชสีมา และสถานีชุม ทางบัวใหญ่

3. ทางอากาศ

การขนส่งทางอากาศนับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการในการเดินทางและขนส่งสินค้าของชาวจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดใกล้เคียง ท่าอากาศยานนครราชสีมา ตั้งอยู่ที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 26 กิโลเมตร ในเส้นทางไปยังอำเภอจักราช

ซึ่งในปัจจุบันสายการบินสแปปีแอร์ได้เปิดให้บริการ ในเส้นทางบิน ระหว่าง กรุงเทพฯ – นครราชสีมา – เชียงใหม่ ซึ่งเริ่มเปิดให้บริการเป็นครั้งแรกประมาณวันที่ 19 – 20 ส.ค.2553 และยังคงเปิดให้บริการตามปกติ สำหรับเที่ยวบินไม่ประจำ เช่น อากาศยานส่วนบุคคล เที่ยวบินจ้างเหมา เที่ยวบินของส่วนราชการที่ทำการฝึกบินขึ้นลง เป็นต้น

2.7 สภาพเศรษฐกิจจังหวัดนครราชสีมา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครราชสีมา ปี 2552 ณ ราคาปัจจุบัน มีมูลค่า 58,481 ล้านบาท รายละเอียดของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดนครราชสีมา ปี 2552 แสดงในตารางที่ 2.3 โดยมีโครงสร้างเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ 3 ลำดับแรก คือ 1. การผลิตอุตสาหกรรม 2. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ 3. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเกษตรกรรม การล่าสัตว์

ส่วน ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดนครราชสีมาเฉลี่ยทั้งปี 2552 เท่ากับ 111.50 เทียบกับดัชนีราคาเฉลี่ย ปี 2551 ซึ่งเท่ากับ 111.60 ลดลงร้อยละ 0.09 แสดงในตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.3 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมของจังหวัดนครราชสีมา ปี 2552

ประเภทผลิตภัณฑ์	หน่วย : ล้านบาท
ภาคการเกษตรกรรม	33,741
สาขาการเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	33,478
สาขาการประมง	264
ภาคนอกการเกษตรกรรม	129,233
<u>สาขาอุตสาหกรรม</u>	
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	2,075
อุตสาหกรรม (การผลิต)	32,145
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	4,202
การก่อสร้าง	6,504
<u>สาขาการค้าส่ง ค้าปลีก</u>	24,774
<u>สาขาการบริการ</u>	
การโรงแรมและภัตตาคาร	8,542
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	8,391
ตัวกลางทางการเงิน	5,960
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	4,289
การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	12,669
การศึกษา	13,884
บริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	5,013
บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	545
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	240
รวม	162,974
รายได้ประชากรต่อหัว (บาท)	58,095

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 29 กันยายน 2553)

ตารางที่ 2.4 แสดงดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดนครราชสีมา ปี 2552

เครื่องชี้วัด	เฉลี่ย ปี 2551	ไตรมาส				เฉลี่ย ปี 2552
		1 / 2552	2 / 2552	3 / 2552	4 / 2552	
1. ดัชนีราคาผู้บริโภค	111.60	109.3	111.0	111.9	114.0	111.5

ที่มา : ข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา

2.8 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ข้าวนาปี ปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูก 3,918,875 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 10,992 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.82 (ปี 2550/51 พื้นที่เพาะปลูก 3,886,964 ไร่) ผลผลิตรวม 1,412,515 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 28,343 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.05 (ปีการผลิต 2551/52 ผลผลิตรวม 1,384,172 ตัน)

ข้าวเจ้านาปรัง ปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูก 219,350 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 78,985 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 56.27 (ปี 2550/51 พื้นที่เพาะปลูก 140,365 ไร่) ผลผลิตรวม 142,578 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 58,359 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 69.29 (ปีการผลิต 2551/52 ผลผลิตรวม 84,219 ตัน)

มันสำปะหลัง

ปีการผลิต 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูก 2,107,136 ไร่ ลดลงจากปีก่อน 111,342 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.02 (พื้นที่เพาะปลูกปี 2550/51 รวม 2,218,478 ไร่) ผลผลิตรวม 8,138,500 ตัน ลดลงจากปีก่อน 764,750 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.59 (ผลผลิตรวม ปีการผลิต 2551/52 รวม 8,903,250 ตัน)

อ้อยโรงงาน

ฤดูกาลผลิตปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 562,922 ไร่ ปริมาณผลผลิต 5,178,882 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 9,200 กก.

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ฤดูกาลผลิตปี 2552/53 มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 797,528 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว จำนวน 797,488 ไร่ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 12,709.81 กก.